

Konfliktit kouluarjessa

MITÄ?

- Pitkittynyt (yli 2 v.) konflikti yläkoululaisten kesken
- Koulun keinot käytetty
- KOKEILU: ulkopuolinen sovittelu (Depolarize.fi -hanke)

OMA ROOLI:

- asian markkinointi oppilaille, huoltajille ja kollegoille
- sovittelutapaamisten järjestely
- palautteen anto

KEHITYSTEHTÄVÄ:

1. KONFLIKTINRATKAISUMALLI

2. ULKOPUOLINEN SOVITTELU KOULUN TUKENA: UHAT JA MAHDOLLISUUDET

KONFLIKTINRATKAISUMALLI

MITEN LÄHDEN SOVITTELEMAAN KONFLIKTIA

1. Konfliktidiagnoosi:

Selvitetään (mielellään kahden opettajan läsnäollessa), mistä konfliktissa on kyse. Kuullaan konfliktin osapuolia erikseen. Huoltajille tarjotaan mahdollisuus osallistua. Käytetään avoimia, minä-puheeseen ohjaavia kysymyksiä:

MITÄ TAPAHTUI?

MITÄ AJATTELET SIITÄ?

MITEN SE VAIKUTTAA ELÄMÄÄSI?

MILTÄ TAPAHTUNUT SINUSTA TUNTUU?

MITEN HALUAT, ETTÄ ASIAT OVAT?

Jos konfliktiin sisältyy asioita, jotka ovat rangaistavia tai niistä on lastensuojelullisia seuraamuksia, nämä asiat olisi hyvä käsitellä loppuun asti oppilaan ja huoltajan kanssa ennen seuraavaa vaihetta. Oppilaalle olisi hyvä kertoa selvästi, että konfliktin selvittelyssä on **kaksi puolta**: 1) mahdolliset seuraamukset, joista päätetään, kun tilanteesta on saatu kattava kokonaiskuva ja 2) yhteisten sopimusten tekeminen siitä, miten vältetään vastaavat tilanteet jatkossa. Ensin hoidetaan ikävämpi, sitten mukavampi.

2.Osapuolten saattaminen yhteen: Pitäisikö huoltajien osallistua tähän? Millä roolilla?

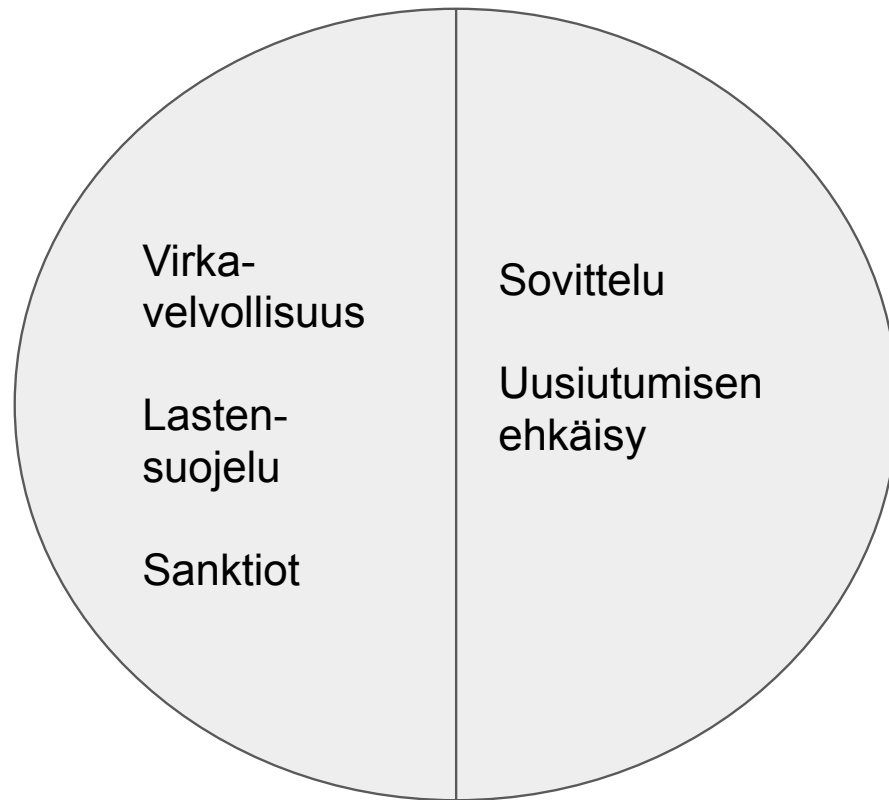
Luodaan rauhallinen ilmapiiri. Käydään läpi keskustelun säännöt (kuunnellaan toista, puhutaan kunnioittavasti jne.) ja kerrotaan keskustelun tavoite (tavoitteena keksiä keinot siihen, miten ehkäistään konfliktin uusiutuminen). Käydään läpi tapahtumat, ohjataan edelleen minä-puheeseen ja pyritään tekemään näkyväksi, millaisia tulkintoja osapuolet tilanteesta tekivät. Pyritään pääsemään keskustelussa nopeasti siihen, mitä osapuolet toivovat.

Sovitetaan yhdessä, miten toimitaan ensi kerralla, jotta konflikti ei toistu. Osapuolet saavat ehdottaa itse konkreettisia muutoksia käyttäytymiseen (esim. *Kun ensi kerralla tulen vastaan, otan katsekontaktin ja moikkaan. Jos minusta tuntuu, että toinen tahallaan ärsyttää, kysyn, mitä tarkoitat. Jos minulta kysytään, mitä tarkoitat, minä kerron.*)

Kirjataan sovitut asiat ylös ja sovitaan seurantapalaverin ajankohta.

3.Seuranta

Voidaan toteuttaa tapauksesta riippuen eri tavoin (esim. ilman huoltajia tai huoltajien kanssa). Käydään läpi, ovatko yhdessä sovittuja asioita noudatettu. **Mitä, jos ei ole?**

Näin tapahtunut
vaikuttaa elämääsi

Nyt voit itse vaikuttaa
elämääsi, ettei sama toistu

Konfliktinratkaisun kaksi puolta, jos
ratkaisijana opettaja

→ TEHDÄÄN KAIKILLE
OSALLISTUVILLE NÄKYVÄKSI JA
SELVÄKSI, KUMMASTA PUHUTAAN

OPETTAJA?

KURAATTORI?

KOULUSOSIONOMI?

ULKOPUOLINEN
SOVITTELIJA?

Jos sovittelija on ulkopuolinen:

EDUT

- puolueettomuus
- vapaus rooleista
- kokemus ja ammattitaito

HUOMIOITAVAT

- Tuleeko koulusta ulkopuolinen?
- Salassapitokysymykset?
- Virkavelvollisuuskysymykset?
- Huoltajien rooli ja oikeudet

Lähteet:

Aho, Ismo (2010): Mikä tekee opettajasta selviytyjän? (väitöskirja)

<http://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/66711/978-951-44-7893-2.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Attias, Miriam et al (2017): Naapuruussovittelun käsikirja

https://naapuruussovittelu-fi-bin.directo.fi/@Bin/c31b8ad547355b4d66d68a893da19967/1556055105/application/pdf/188872/naapuruussovittelun-ka%CC%88sikirja_uusi.pdf

Koski, Essi (2016): ”Näitä tilanteita tulee elämässä muutenki, et näihin pitää vaan tottua” : opettajien kokemuksia opettajan ja oppilaan välisestä konfliktista”

<https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/49005>

Mahkonen, Sami (2016): Konfliktit kouluissa. Edita Publishing.

Törrö, Jukka (2018): Mikä ihmeen koulusosionomi? Koulusosionomin työnkuvaa Tiimikoulu-hankkeessa.

<https://www.theseus.fi/handle/10024/155971>